

Yayın Geliş Tarihi: 15.12.2016
Yayına Kabul Tarihi: 21.03.2019
Online Yayın Tarihi: 26.06.2019
<http://dx.doi.org/10.16953/deusosbil.277901>

Dokuz Eylül Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi
Cilt: 21, Sayı: 2, Yıl: 2019, Sayfa: 357-374
ISSN: 1302-3284 E-ISSN: 1308-0911

Araştırma Makalesi

OKULÖNCESİ ÖĞRETMENLERİNİN-ÖĞRETMEN ADAYLARININ MESLEĞİ BİLİNÇLİ SEÇMELERİ İLE MESLEĞE YÖNELİK TUTUMLARI ARASINDAKİ İLİŞKİ

*Rukiye KONUK ER**
*Devlet ALAKOÇ PİRPİR***
*Çağla GİRGİN BÜYÜKBAYRAKTAR****
*Canan YILDIZ ÇİÇEKLER*****

Öz

Bu araştırmada okulöncesi öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının mesleği bilinçli seçmeleri ile mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişki incelenmiştir. Araştırmanın örneklemini, 200 okulöncesi öğretmeni ile 278 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Bu çalışma, ilişkisel tarama modelindedir. Çalışmada tutumları belirlemek amacıyla Çetin (2006) tarafından geliştirilen “Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda okulöncesi öğretmenlerinin, çalışma süreleri ve mesleki kıdemleri açısından mesleğe yönelik tutumlarının anlamlı farklılık gösterdiği gözlenmiştir. Okulöncesi öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Okulöncesi öğretmen ve öğretmen adaylarının bilinçli tercih yapmaları ile mesleğe yönelik tutum değer alt boyutu ve toplam tutum puanları arasındaki ilişkinin yüksek düzeyde, olumlu ve anlamlı olduğu ancak sevgi ve uyum alt boyutunda, olumsuz, anlamsız bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Elde edilen sonuçlar ilgili literatür ışığında tartışılmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Okulöncesi Öğretmenleri, Okulöncesi Öğretmen Adayları, Tutum, Bilinçli Tercih.*

Bu makale için önerilen kaynak gösterimi (APA 6. Sürüm):

Konuk Er, R., Alakoç Pirpir, D., Girgin Büyükbayraktar, Ç. & Yıldız Çiçekler, C. (2019). Okulöncesi öğretmenlerinin-öğretmen adaylarının mesleği bilinçli seçmeleri ile mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişki. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21 (2), 357-374.

* Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Özel Eğitim Bölümü, ORCID: 0000-0002-9500-0534, rukiyeKonuk@gmail.com

** Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Çocuk Gelişimi Bölümü, ORCID: 0000-0002-5132-9020, devletalakoc@gmail.com

*** Dr. Öğr. Üyesi, Selçuk Üniversitesi, Ali Akkanat Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Sosyal Hizmet Bölümü, ORCID: 0000-0001-8440-6320, cagla.girgin@hotmail.com

**** Dr. Öğr. Üyesi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, ORCID: 0000-0001-6820-661X, cyildiz80@hotmail.com

THE RELATIONSHIP BETWEEN PRE-SCHOOL TEACHERS' AND PRE-SCHOOL TEACHER CANDIDATES' INFORMED CHOICES OF TEACHING PROFESSION AND THEIR ATTITUDES TOWARDS TEACHING

Abstract

In the present study the relationship between pre-school teachers' and pre-school teacher candidates' informed choices of teaching profession and their attitudes towards teaching are investigated. 200 pre-school teachers and 278 pre-school teacher candidates form the sample of the study. It is found that the pre-school teachers' and pre-school teacher candidates' attitudes towards profession is at medium-level. The relation between the value sub-dimensions and total attitude scores of pre-school teacher's and pre-school teacher candidates' informed choices of teaching profession and their attitudes towards teaching are at high-level, positive and meaningful. However, regarding sub-dimensions of love and harmony, a negative and meaningless relation is determined.

Keywords: Pre-School Teachers, Pre-School Teacher Candidates, Attitude, Informed Choices.

GİRİŞ

Tutum; öğretimde önemli rol oynayan bir faktör olmakla birlikte, genellikle duyguların ve hislerin eşlik ettiği değer ya da bir durum etrafında sergilenen eğilim olarak tanımlanabilir (Hussain vd., 2011). Öğretmenlerin yetiştirilmesinde öğretmenlik tutumları, üzerinde önemle durulması gereken bir konudur. Çünkü öğretmenlik her üniversite mezununun yapacağı basit bir iş olmadığı gibi, taşıdığı sorumlulukları bakımından oldukça önemlidir (Eroğlu, 2011). Freedman ve Carver (2007) çalışmalarında, öğretmenlerin kişisel olarak değerlerinin, inançlarının ve tutumlarının öğretmenlik uygulamalarına rehberlik edebileceğini ortaya koymuşlardır. Hall (2005) ise, öğretmenlerin inançlarının, tutumlarının ve değerlerinin onların ne öğreteceklerini ve nasıl öğreteceklerini etkileyebileceğini vurgulamaktadır. Eğitim, donanımlı ve nitelikli bireyler yetiştirmede en etkili araçtır. Öğretmenler de bu etkili aracın önemli bir ögesi oluşturur (Aslan & Köksal-Akyol, 2006). Öğretmenlik mesleği, özel uzmanlık bilgisi ve becerisi gerektiren bir meslek olarak kabul edilmesinin yanı sıra sabır, özveri, hoşgörü, alanıyla ve mesleğiyle ilgili yenilikleri takip edebilme, hem iyi bir konu alanı bilgisine, hem de öğretmenlik formasyonu bilgisine sahip olması ve öğretmeye güdülenmesi, öğretmenliğe gönül vermesi gibi birtakım yeterliklere sahip olmayı gerektirir (Karatekin vd., 2015; Akkaya, 2009, Girgin vd., 2010). Öğretmenlerin mesleklerine karşı tutumları, öğretmenlik mesleğini başarılı bir biçimde yerine getirebilmelerinde büyük rol oynamaktadır (Yaşar-Ekici, 2014; Açıışlı & Kolomuç, 2012). Bireyin davranışları üzerinde yönlendirici etkisi olan tutumun düşünce, duygu ve davranış boyutları vardır. Tutum bu öğeleriyle kendi içinde tutarlılık gösterir ve bireyi davranışa hazırlar (Kağıtçıbaşı, 2010; Çifci, 1997). Bu nedenle birey, öğrenme durumuna ve

kendi kişilik özelliklerine ilişkin olumlu tutum takınması gerekir (Baykara-Pehlivan, 2008). Öğretmenlerin, öğrencilere ve okul çalışmalarına yönelik olumlu tutum sergilemesi öğrencilerin gelişimine katkı sağlayarak öğrenmelerine ve kişiliklerine yönelik önemli etki bırakır (Eroğlu, 2011; Girgin vd. 2010). Bunların yanı sıra bir öğretmenin mesleğine yönelik tutumu mesleğin gereklerini yerine getirme açısından da büyük önem taşımaktadır. Çünkü mesleğe yönelik tutum ve algılar, mesleki yeterlilik algılarını ve meslekteki başarıları etkilemektedir (Bulut, 2009).

Eğitimin her kademesinde öğretmen önemli bir yer tutmakla birlikte, özellikle sağlıklı ve nitelikli insanların yetişmesinde okul öncesi öğretmenlerinin önemi göz ardı edilemez. Kendilerini yetiştirmiş donanımlı öğretmenler çocuklara karşı daha olumlu ve duyarlı davranıp, daha zengin bir dil ve bilişsel deneyimler sunabilirler. Bütün bunlar çocuk için daha iyi sosyal, duygusal, bilişsel ve dilsel bir gelişim ve etkili eğitim ortamlarının oluşturulması anlamına gelmektedir (Barnett, 2004; Kızıldaş, Halmatov & Sarıçam, 2012). Ayrıca çocukların kendi kendilerini yönetme, kendilerine olan güven duygusunun gelişimi ve başkalarıyla iletişimlerini üzerinde de olumlu etkisi bulunmaktadır (Rentzou & Sakelleriou, 2011). Eğitimin her kademesinde ideal yetişkin modeli olan öğretmen, günün büyük bir bölümünü öğretmenle geçiren anasınıflarında da davranışlarının taklit edildiği, örnek alındığı kişidir. Bu durumda okul öncesi öğretmenlerinin mesleklerine karşı tutumları, öğretmenlik mesleğini başarılı bir biçimde yerine getirebilmelerinde büyük rol oynamaktadır (Bozdağan vd., 2007; Aslan & Köksal-Akyol, 2006).

Eğitim-öğretim programları, mesleki ve kişisel beklentiler, kişilik özellikleri, değerler sistemi, psikolojik ihtiyaçlar hatta politik yapı gibi birçok değişkenin öğretmen adaylarının olumlu tutum geliştirmelerinde etkili olduğu belirtilmektedir (Koşar, 2018; Bulut, 2009). Bedel (2008) okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını ortaya koymaya çalıştığı araştırmasında, katılımcıların öğretmenlik mesleğine ilişkin olumlu tutum içinde olduklarını, ancak bu duruma rağmen, bu katılımcıların yaklaşık olarak yarısının ileride okul öncesiyle ilgili herhangi bir işte çalışmayı düşünmediklerini göstermiştir. Nitekim Koşar (2018) da öğretmen adayları ile yaptığı araştırmasında çarpıcı bir sonuç olarak meslek değiştirme şansı olsaydı bunu değerlendireceklerini psikoloji, mimarlık gibi bölümlere geçiş yapmak istedikleri bulgusunu elde etmiştir. Öğretmenlik mesleğini seçen adayların birbirine saygılı bir yapıya bürünmesinde (Tekerek & Polat, 2011) öğretmenlik mesleğine karşı olan görüşlerinin bilinmesi, öğretim etkinliklerinin düzenlenmesine rol oynayan önemli kriterlerden biri olarak görülmektedir. Çünkü öğretmenlik mesleğine yönelik gösterilecek olumlu tutum ile meslek hayatındaki davranışın tutarlı olması öğretmenliğe yönelik tutumları da olumlu yönde etkileyecektir. Bundan dolayı öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının belirlenmesi önemlidir. Özellikle eğitim hayatının temelini oluşturan okulöncesi dönemin gerek bu eğitimi alan çocuk için gerekse ona bu eğitimi sağlayan öğretmen için oldukça büyük önem taşıdığı düşünüldüğünde okulöncesi öğretmenin tutumları daha çok ön plana çıkmaktadır. Çocuğun hayatındaki ilk eğitim-öğretim deneyimini yaşamada ve çocuklara da

okul hayatını sevdirmede önemli rol oynayan okulöncesi öğretmenleri mesleklerini severek yapmalarının yanında önemli bir de sorumluluk üstlenmektedirler. Alanda öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ve görüşlerinin değerlendirildiği pek çok araştırma (Koşar, 2018; Karatekin vd., 2015; Yaşar Ekici, 2014; Açışlı & Kolomuç, 2012; Akkaya, 2009; Bedel, 2008; Bulut, 2009; Çiçek-Sağlam, 2008; Girgin vd., 2010; Kızıldaş vd., 2012; Tekerek & Polat, 2011; Özbek vd., 2007) mevcuttur. Ancak hem okulöncesi öğretmenlerinin hem de okulöncesi öğretmen adaylarının karşılaştırmalı olarak incelenmesine yönelik araştırmaların sınırlı olduğu gözlenmiştir. Ayrıca bu araştırmanın, mesleği icra edenlerle bu mesleği yürütecek olanlar arasında görüş birliği ya da ayrılıkların olup olmadığının bilinmesi açısından alanda yapılacak olan programlar için kaynak oluşturması hedeflenmiştir. Böylece hem okulöncesi öğretmen adaylarının hem de alanda çalışan okulöncesi öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumlarının bilinmesi yaşanan ve yaşanılacak olan bazı problemlerin oluşmasını da engelleyebilecektir.. Bu araştırma ile okul öncesi öğretmen ve öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının incelenmesine yönelik oluşturulan genel amaç çerçevesinde aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır:

1. Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin çalışma süresi (tam gün/yarım gün) mesleğe yönelik tutumlarını etkilemekte midir?
2. Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin mesleki kıdemleri mesleğe yönelik tutumlarını etkilemekte midir?
3. Okul öncesi öğretmen adaylarının devam etmekte oldukları sınıf mesleğe yönelik tutumlarını etkilemekte midir?
4. Okul öncesi öğretmen adaylarının ve öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutumları ne düzeydedir?
5. Öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının mesleği bilinçli olarak seçmeleri ile mesleğe yönelik tutumları arasında ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Çalışmanın Modeli

Bu çalışma, genel tarama modellerinden ilişkiyel tarama modelindedir. Tarama modelinin kullanılma nedeni; bu modelin araştırmaya konu olan birey ya da nesnelere kendi koşulları içerisinde olduğu gibi tanımlamaya çalışmasıdır (Karasar, 2007).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu tesadüfi eleman örnekleme yöntemi ile belirlenen 278 okulöncesi öğretmen adayı ile Konya ili ve merkez ilçelerinde görev

yapan 200 okul öncesi öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmadaki öğretmenlere ilişkin kişisel bilgiler incelendiğinde; öğretmenlerin 178'i (% 89.9) bölümlerini isteyerek seçerken, 22'si ise (% 11.0) bölümünü istemeden seçmiştir. Yine öğretmenlerin 183'ü (% 91.5) öğrencilikleri sürecinde bölümlerine isteyerek devam ettiklerini ifade ederken 17'si (% 8.5) bölümlerine istemeden devam ettiklerini belirtmişlerdir. Ayrıca öğretmenlerin 107'si (% 53.5) evli iken, 93'ü (% 46.5) bekârdır. Öğretmenlerin 154' ü (% 77) MEB bağlı resmi okulöncesi eğitim kurumlarında çalışırken, 22'si (% 11) MEB bağlı özel okulöncesi eğitim kurumlarında çalışmakta, 24'ü ise (% 12) diğer okul öncesi eğitim kurumlarında çalışmaktadır. Öğretmenlerin 101'i (% 50.5) 1-5 yıl arası, 53'ü (% 26.5) 6-10 yıl arası, 30'u (% 15) 11-15 yıl arası, 16'sı ise (% 8) 16 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir. Öğretmenlerin 42'si (% 21) daha önce hiç hizmet içi eğitim kursuna katılmazken, 45'i (% 22.5) 1 kez, 49'u (% 24.5) 2 kez, 64'ü ise (% 32) 3 kez ve daha fazla hizmet içi eğitim programlarına katılmıştır. Öğretmenlerin 153'ü (% 76.5) yarım gün çalışırken, 47'si (% 23.5) tam gün çalışmaktadır. Öğretmenlerin bölümlerini tercih etme sıralamaları incelendiğinde ise, 158'inin (% 79) 1-5, 29'unun (% 14.5) 6-10 ve 13'ünün ise (% 6.5) 11. ve üstü sırada bölümlerini tercih ettikleri görülmektedir. Öğretmen adaylarının 82'si (% 38.8) 1. sınıfa devam ederken, 170'i (% 61.2) 4. sınıfa devam etmektedir; öğretmen adaylarının 194'ü (% 69.8) 1-5, 47'si (% 16.9) 6-10 ve 37'sinin (% 13.3) ise 11 ve üstü sırada bölümlerini tercih ettikleri belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının 234'ü (% 84.2) bölümlerine isteyerek geldiklerini, 44'ü ise (% 15.8) bölümlerine istemeden geldiklerini ifade etmişlerdir. Yine öğretmen adaylarının 259'u (% 93.2) bölümlerine isteyerek devam ettiklerini belirtirken 19'u (% 6.8) istemeden devam ettiklerini ifade etmişlerdir.

Verilerin Toplanması

Çalışmada öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının tutumlarını belirlemek amacıyla kullanılan "Öğretmenlik Mesleği Tutum Ölçeği" Çetin (2006) tarafından hazırlanmıştır. Ölçek likert tipi bir ölçek olup, ölçeğin geçerlik ve güvenilirliği eğitim fakültesi son sınıf öğrencileri arasından tesadüfi örnekleme yöntemiyle seçilen 341 kişiden elde edilen veriler üzerinde yapılmıştır. Ölçeğin yapı geçerliğini belirlemek amacıyla yapılan faktör analizi sonucunda ölçek maddeleri faktör yüklerinin 0.48-0.80 arasında değiştiği, Kaiser-Meyer Olkin (KMO) değerinin 0.9, güvenilirlik çalışması için hesaplanan, iç tutarlık katsayı (Cronbach alpha) değerinin $\alpha=0.95$ olduğu görülmüştür. Yapılan analizler sonucunda ölçeğin üç faktörlü çıktığı, bu durumun ölçeğin hazırlanmasında dikkate alınan öğretmenlik mesleğine yönelik sevgi (1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 23. 24. 26), değer (21. 22. 25. 27. 28. 30. 33. 35) ve uyum (20. 29. 31. 32. 34) olmak üzere üç temel yapıyı yansıttığı düşünülmüştür. Üç faktörlü olarak saptanan ölçeğin her bir alt faktör için madde toplam korelasyonları I. Faktör için .56 ile .77; II. Faktör için .25 ile .47; III. Faktör için .30 ile .61 arasında değişmektedir. Ölçek 15'i olumsuz (3. 5. 7. 10. 13. 16. 18. 23. 24. 26. 20. 29. 31. 32. 34), 20'si olumlu olmak üzere toplam 35 maddeden oluşmaktadır.

Verilerin Analizi

Araştırmada istatistiksel analiz yapılmadan önce verilerin dağılım biçimi incelenmiş ve normallik testi sonucuna göre verilerin normal dağılım gösterdiği tespit edilmiştir. Araştırmada okul öncesi eğitim öğretmenlerinin çalışma sürelerine (tam gün/yarım gün) göre mesleğe yönelik tutumlarının belirlenmesinde ve öğretmen adaylarının sınıf değişkenine göre mesleğe yönelik tutumlarının belirlenmesinde “Bağımsız Gruplar t-Testi” kullanılmıştır. Öğretmenlerin mesleki kademelerine göre mesleğe yönelik tutumlarının belirlenmesinde “Tek Yönlü Varyans Analizi” tekniği kullanılırken; öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının mesleği bilinçli olarak seçmeleri ile mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkilerin analizinde “Pearson Korelasyon Katsayısı Testi” kullanılmıştır (Büyüköztürk, 2005).

BULGULAR

Aşağıda alt problemler doğrultusunda öğretmenler ve öğretmen adayları üzerinde yapılan veri analizi sonucu elde edilen tablolara yer verilmiştir.

Tablo 1: Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumlarının Çalışma Sürelerine Göre t-Testi Sonuçları

Alt Ölçekler	Çalışma Stili	n	\bar{X}	S	sd	t değeri	p
Sevgi	Yarım Gün	153	66.18	6.95	198	2.93	.004*
	Tam Gün	47	63.68	4.39			
Değer	Yarım Gün	153	36.00	3.98	198	.207	.836
	Tam Gün	47	35.87	3.84			
Uyum	Yarım Gün	153	10.88	3.94	198	2.57	.017*
	Tam Gün	47	9.34	3.49			
Toplam	Yarım Gün	153	113.07	8.55	198	3.62	.000*
	Tam Gün	47	108.89	6.33			

Tablo 1’de okulöncesi eğitim öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutum ölçeğinden elde ettikleri puanların çalışma süresi değişkenine göre analizleri incelendiğinde, mesleğe yönelik tutum puanları açısından sevgi alt boyutunda yarım gün çalışan öğretmenlerin puan ortalaması ($\bar{X}=66.18$), tam gün çalışan okulöncesi eğitim öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{X}=63.68$), değer alt boyutunda yarım gün çalışan öğretmenlerin puan ortalaması ($\bar{X}=36.00$), tam gün çalışan okulöncesi eğitim öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{X}=35.87$), uyum alt boyutunda yarım gün çalışan öğretmenlerin puan ortalaması ($\bar{X}=10.88$), tam gün çalışan okulöncesi eğitim öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{X}=9.34$)’dir. Toplam puanlar açısından ise, yarım gün çalışan öğretmenlerin puan ortalaması ($\bar{X}=113.07$) iken; tam gün çalışan okulöncesi eğitim öğretmenlerinin puan ortalaması ($\bar{X}=108.89$)’dir. Okulöncesi eğitim öğretmenlerinin, çalışma süresi açısından mesleğe yönelik tutumları sevgi,

uyum ve toplam puanlar açısından 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık ifade etmektedir. Yarım gün süreyle çalışan okulöncesi eğitim öğretmenlerinin, sevgi, uyum ve toplam puanlar açısından tam gün süreyle çalışan okulöncesi eğitim öğretmenlerine kıyasla mesleğe yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu saptanmıştır.

Tablo 2: Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumlarının Mesleki Kıdem Değişkenine Göre N, \bar{X} , SS Değerleri

Tutum Alt Boyutları	Mesleki Kıdem	n	\bar{X}	Ss
Sevgi	1-5 yıl	101	64.46	4.94
	6-10 yıl	53	65.62	4.71
	11 yıl ve üzeri	46	68.04	9.95
Değer	1-5 yıl	101	35.97	4.00
	6-10 yıl	53	35.69	4.33
	11 yıl ve üzeri	46	36.30	3.33
Uyum	1-5 yıl	101	10.15	3.73
	6-10 yıl	53	11.54	3.87
	11 yıl ve üzeri	46	10.15	4.11
Toplam	1-5 yıl	101	110.59	6.71
	6-10 yıl	53	112.86	6.88
	11 yıl ve üzeri	46	114.50	11.64

Tablo 2'ye göre, sevgi alt boyutunda 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin puan ortalamaları ($\bar{X}=64.46$), 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin puan ortalaması ($\bar{X}=65.62$), 11 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin puan ortalaması ($\bar{X}=68.04$)'tür. Değer alt boyutunda 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin puan ortalamaları ($\bar{X}=35.97$) iken, 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin puan ortalaması ($\bar{X}=35.69$) ve 11 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin puan ortalaması ($\bar{X}=36.30$)'dur. Uyum alt boyutunda 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin puan ortalamaları ($\bar{X}=10.15$) iken, 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin puan ortalaması ($\bar{X}=11.54$) ve 11 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin puan ortalaması ($\bar{X}=10.15$)'dir. Tutum toplam puanlar açısından ise 1-5 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin puan ortalamaları ($\bar{X}=110.59$) iken, 6-10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin puan ortalaması ($\bar{X}=112.86$) ve 11 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin puan ortalaması ($\bar{X}=114.50$)'dir. Gruplar arası ortalamalar arasında anlamlı fark olup olmadığı tek yönlü varyans analizi ile incelenmiştir. Analiz sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3: Okul Öncesi Eğitim Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutumlarının Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Tek Yönlü Varyans Analizi Sonuçları

Tutum Alt Boyutları	vk	sd	kt	ko	F	p	Anlamlı Fark
Sevgi	Gruplararası	2	404.700	202.350	4.946	.008	1-5/ 11 ve üzeri
	Gruplarıçi	197	8059.495	40.911			
	Toplam	199	8464.195				
Değer	Gruplararası	2	9.055	4.528	.289	.749	-----
	Gruplarıçi	197	3081.820	15.644			
	Toplam	199	3090.875				
Uyum	Gruplararası	2	75.343	37.671	2.526	.083	-----
	Gruplarıçi	197	2938.532	14.916			
	Toplam	199	3013.875				
Toplam	Gruplararası	2	525.263	262.632	3.957	.021	1-5 /11 ve üzeri
	Gruplarıçi	197	13073.932	262.632			
	Toplam	199	13599.195				

Tablo 3’de yer alan varyans çözümlemesinin sonucu incelendiğinde, mesleğe yönelik tutum ölçeği sevgi alt boyutunda ve toplam puanlar açısından anlamlı farklılıkların olduğu görülmektedir. Okulöncesi öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumları ile mesleki kıdemleri arasında farkların hangi gruplar arasında olduğunu bulmak amacıyla yapılan Scheffe testi sonuçlarına göre, en yüksek ortalamanın hem sevgi alt boyutunda ve hem de toplam puanlarda 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlere ait olduğu, en düşük ortalamanın ise hem sevgi alt boyutunda ve hem de toplam puanlarda 1-5 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlere ait olduğu görülmektedir.

Tablo 4: Okul Öncesi Eğitim Öğretmen Adaylarının Mesleğe Yönelik Tutumlarının Sınıf Değişkenine Göre t-Testi Sonuçları

Alt Ölçekler	Sınıf	n	\bar{X}	S	sd	t değeri	p
Sevgi	1. Sınıf	108	64.76	6.66	276	-1.531	.127
	4. Sınıf	170	65.89	6.66			
Değer	1. Sınıf	108	34.40	5.02	276	-.319	.750
	4. Sınıf	170	34.44	5.16			
Uyum	1. Sınıf	108	10.61	4.02	276	.979	.329
	4. Sınıf	170	10.13	3.90			
Toplam	1. Sınıf	108	109.62	8.46	276	-.848	.397
	4. Sınıf	170	110.47	7.94			

Tablo 4’te okulöncesi eğitim öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutum ölçeğinden elde ettikleri puanların sınıf değişkenine göre bağımsız t testiyle gerçekleştirilen analizler incelendiğinde, okulöncesi eğitim öğretmen adaylarının sınıf değişkeni açısından mesleğe yönelik tutumları sevgi, uyum ve toplam puanlar açısından 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık ifade etmemektedir.

Tablo 5. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Mesleğe Yönelik Tutum Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik İstatistik Sonuçları

	Puan Aralığı	n	X	SS	Min	Max	Toplam Puan	Madde Sayısı	Yüksek Tutum
Sevgi	1) 22.00-39.60	200	65.59	.52	53.00	119.00	13119.00	22	X=74-110
	2) 39.61-57.21								f %
	3) 57.22-74.82							11	4
	4) 74.83-92.43								
	5) 92.44-110.00								
Değer	1) 8.00-14.40	200	35.97	3.94	16.00	40.00	7195.00	8	X=27-40
	2) 14.41-20.81								f %
	3) 20.82-27.22							194	95.5
	4) 27.23-33.63								
	5) 33.64-40.00								
Uyum	1) 5.00-9.00	200	10.52	3.89	5.00	24.00	2105.00	5	X=17-25
	2) 9.01-13.01								f %
	3) 13.02-17.02							11	4
	4) 17.03-17.03								
	5) 17.04-25.00								
Toplam	1) 35.00-63.00	200	112.09	8.26	93.00	165.00	22419.00	35	X=119-175
	2) 63.01-91.00								f %
	3) 91.01-119.00							22	9
	4) 119.01-147.00								
	5) 147.01-175.00								

Tablo 5 incelendiğinde okulöncesi öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutum ölçeğinin sevgi alt boyutundan aldıkları en düşük puan 53.00, en yüksek puan 119.00 iken öğretmenlerin puan ortalaması 65.59 (min:22 maks:110)'dür. Bu değerler ölçekten alınabilecek puanlarla karşılaştırıldığında "Kararsızım (3)" aralığına denk düşmektedir. Bu durum okulöncesi eğitim öğretmenlerinin mesleklerini orta düzeyde sevdiklerini göstermektedir. Okulöncesi öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutum ölçeğinin değer alt boyutundan aldıkları en düşük puan 16.00, en yüksek puan 40.00 iken öğretmenlerin puan ortalaması 35.97 (min:8, maks:40)'dir. Bu değerler ölçekten alınabilecek puanlarla karşılaştırıldığında "Kuvvetle Katılıyorum (5)" aralığına denk düşmektedir. Bu durum okulöncesi eğitim öğretmenlerinin mesleklerine çok fazla değer verdiklerini göstermektedir. Okul öncesi öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutum ölçeğinin uyum alt boyutundan aldıkları en düşük puan 5.00, en yüksek puan 24.00'dür. Öğretmenlerin puan ortalaması 10.52'dir. Bu değerler ölçekten alınabilecek puanlarla karşılaştırıldığında "Katılmıyorum (2)" aralığına denk düşmektedir. Bu durum okulöncesi eğitim öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutumlarının olumsuz düzeyde olduğunu göstermektedir. Okul öncesi öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutum ölçeğinin toplam puanından aldıkları en düşük puan 93.00, en yüksek puan 165.00'dür. Öğretmenlerin puan ortalaması 112.09 (min:35, maks:175)'dür. Bu değerler ölçekten alınabilecek puanlarla karşılaştırıldığında "Kararsızım (3)" aralığına denk düşmektedir. Bu durum okulöncesi eğitim öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

Tablo 6. Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Mesleğe Yönelik Tutum Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik İstatistik Sonuçları

Puan Aralığı	n	X	SS	Min	Max	Toplam Puan	Madde sayısı	Yüksek Tutum	
1)22.00-39.60	278	65.45	5.99	42.00	91.00	18197.00	22	X=74-110	
2)39.61-57.21								f	%
3)57.22-74.82								16	4.7
4)74.83-92.43									
5)92.44-110.00									
1)8.00-14.40	278	34.36	5.10	14.00	40.00	9553.00	8	X=27-40	
2)14.41-20.81								f	%
3)20.82-27.22								87.4	250
4)27.23-33.63									
5)33.64-40.00									
1)5.00-9.00	278	10.32	3.95	5.00	21.00	2869.00	5	X=17-25	
2)9.01-13.01								f	%
3)13.02-17.02								17	4.3
4)17.03-17.03									
5)17.04-25.00									
1)35.00-63.00	278	110.14	8.14	79.00	134.00	30619.00	35	X=119-175	
2)63.01-91.00								f	%
3)91.01-119.00								30	9.7
4)119.01-147.00									
5)147.01-175.00									

Tablo 6 incelendiğinde okulöncesi öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutum ölçeğinin sevgi alt boyutundan aldıkları en düşük puan 42.00, en yüksek puan 91.00'dir. Öğretmen adaylarının puan ortalaması 65.45 (min:22, maks:110)'dür. Bu değerler ölçekten alınabilecek puanlarla karşılaştırıldığında "Kararsızım (3)" aralığına denk düşmektedir. Bu durum okulöncesi eğitim öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Okul öncesi öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutum ölçeğinin değer alt boyutundan aldıkları en düşük puan 14.00, en yüksek puan 40.00'dir. Öğretmen adaylarının puan ortalaması 34.36 (min:8, maks:40)'dür. Bu değerler ölçekten alınabilecek puanlarla karşılaştırıldığında "Kuvvetle Katılıyorum", (5)" aralığına denk düşmektedir. Bu durum okulöncesi eğitim öğretmenlerinin mesleğe yöneliklerine çok fazla değer verdiklerini göstermektedir. Okul öncesi öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutum ölçeğinin uyum alt boyutundan aldıkları en düşük puan 5.00, en yüksek puan 21.00'dir. Öğretmen adaylarının puan ortalaması 10.32 (min:5 maks:25)'dür. Bu değerler ölçekten alınabilecek puanlarla karşılaştırıldığında "Katılmıyorum (2)" aralığına denk düşmektedir. Bu durum okulöncesi eğitim öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğunu göstermektedir. Okulöncesi öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutum ölçeğinden aldıkları en düşük puan 79.00, en yüksek puan 134,00'dir. Öğretmen adaylarının puan ortalaması 110.14 (min:35, maks:175)'dür. Bu değerler ölçekten alınabilecek puanlarla karşılaştırıldığında "Kararsızım (3)" aralığına denk düşmektedir. Bu durum okulöncesi eğitim öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğunu göstermektedir.

Tablo 7. Öğretmenlerin ve Öğretmen Adaylarının Mesleği Bilinçli Olarak Seçmeleri ile Mesleğe Yönelik Tutumları Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Basit Korelasyon Sonuçları

Bilinç Düzeyi		Sevgi	Değer	Uyum	Toplam
	r		.024	.151	.012
P		.600	.001*	.786	.016*
N		478	478	478	478

Tablo 7 incelendiğinde, öğretmenlerin ve öğretmen adaylarının mesleği bilinçli olarak seçmeleri ile mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi belirlemeye yönelik yapılan korelasyon sonuçları incelendiğinde öğretmen ve öğretmen adaylarının bilinçli tercih yapmaları ile mesleğe yönelik tutum değer alt boyutu ($r=.151$, $p<.01$) ve toplam tutum puanları ($r=.110$, $p<.01$) arasındaki ilişkinin olumlu ve anlamlı olduğu görülmektedir. Ancak sevgi ($r=.600$, $p>.01$) ve uyum alt boyutunda ise, olumsuz, anlamsız ($r=.786$, $p<.01$) bir ilişkinin olduğu anlaşılmaktadır.

TARTIŞMA

Araştırma sonucunda okulöncesi eğitim öğretmenlerinin, çalışma süreleri (tam gün, yarım gün) açısından mesleğe yönelik tutumları sevgi, uyum ve toplam puanlar açısından 0.05 manidarlık düzeyinde yarım gün çalışan okulöncesi eğitim öğretmenlerinin lehine anlamlı bir farklılığı ifade ederken; değer alt boyutunda ise anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Mesleki kabulün mesleğe olan sevgiyi arttıracığı aynı şekilde mesleğe olan ilginin ve sevginin de kabulü arttıracığı gerçeği ortaya çıkan bulguyu desteklemektedir. Yarım gün çalışan okulöncesi eğitim öğretmenlerinin tam gün çalışan okulöncesi eğitim öğretmenlerine kıyasla sevgi, uyum ve toplam puanlar açısından mesleğe yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu gözlenmiştir. Buna göre, söz konusu öğretmenlerin öğretmenlik mesleğini ideal meslek olarak gördükleri, meslekleri ile ilgili faaliyetleri yapmaktan zevk aldıkları, kişiliklerine uygun bir meslek olarak düşündükleri, bu mesleği bilerek ve isteyerek seçtikleri, bu mesleği icra ederken alacağı hazzın mesleğin tüm zorluklarını unutturacağına inandıkları, bu mesleğin kendisini maddi ve manevi açıdan tatmin edeceğine inanma gibi tutumlara sahip oldukları görülmektedir. Bu durumun olası nedenleri incelendiğinde söz konusu öğretmenlerin çalışma sürelerinin yarım gün olması nedeniyle var olan performanslarını eğitim-öğretim, okul içi ve dışındaki etkinliklere daha dengeli bir şekilde yayabilmeleri, tam gün çalışan öğretmenlere kıyasla daha dinamik ve zinde olmaları, kendilerini çalışmalarına daha rahat verebilmeleri, okul dışındaki sosyal yaşamlarına ayırabilecekleri zaman diliminin fazla olması gibi nedenlerle açıklanabilir. Tam gün süreyle çalışan okulöncesi eğitim öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutumlarının olumsuz oluşu ise, onların gün boyunca var olan bütün performanslarını çocuklar üzerinde harcaması, eğitim-öğretim, okul içi ve okul dışında kendilerine yüklenen sorumlulukların fazlalığı, hitap ettiği eğitim kademesinin daha küçük çocuklar olması nedeniyle çocuklarla

birebir ilgilenme ve teneffüs olayının olmaması ve bütün bu durumların sonucunda tam gün çalışmanın ortaya çıkardığı yorgunluk ile açıklanabilir.

Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuca göre, okulöncesi eğitim öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutumları ile mesleki kıdemleri arasında 0.05 düzeyinde anlamlı farklılıklar saptanmış, buna göre mesleğe yönelik tutum ölçeği sevgi alt boyutunda ve toplam puanlar açısından anlamlı farklılıkların olduğu gözlenmiştir. Gruplar arasındaki farklılıkları tespit etmek amacıyla yapılan Scheffe testi sonuçlarına göre, hem sevgi alt boyutunda hem de toplam puanlarda en yüksek ortalamanın 11 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlere ait olduğu en düşük ortalamanın ise 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlere ait olduğu görülmektedir. Buna göre 11 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olan öğretmenlerin mesleklerini sevdiğini, bu mesleği ideal bir meslek olarak gördüklerini, bu mesleği icra etmekten zevk aldıklarını, meslekteki tecrübeleri artıça bu mesleğe daha çok bağlandıklarını, bu mesleğin kendilerine çok şey kattığına inandıklarını, manevi açıdan bir doyum elde ettiklerini, öğrenme ve öğretme heyecanını her zaman duydukları söylenebilir.

1-5 yıl arası kıdeme sahip olan öğretmenlerin, mesleğe yeni başlamalarından dolayı; aldıkları görev ve sorumlulukların fazlalığı, içinde buldukları yeni çevreye (okul, ev ortamı) ayak uydurmada karşılaştıkları güçlüklerin onların öğretmenlik mesleği ve bu mesleğin güzel yanlarını görmelerine engel olmasından dolayı mesleğe yönelik tutum ortalamalarının düşük olması beklenilebilir. 11 yıl ve üzeri mesleki kıdeme sahip olan öğretmenler ise, meslekte deneyim kazandıkça öğretmenlik mesleğini, bu mesleğin gerekliliklerini anlamada ve bunları yerine getirmede kendilerine daha çok güven duydukları için ayrıca mesleğin ilk yıllarında karşılaştıkları uyum sorunlarının çoğunu geride bırakmalarından dolayı öğretmenlik mesleğinin toplum içindeki yerini, önemini ve bu mesleğin güzel taraflarını görmede daha başarılı oldukları için mesleğe yönelik tutumlarının daha iyi olduğu söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara dayalı olarak okulöncesi eğitim öğretmen adaylarının devam etmekte oldukları sınıf değişkeni açısından mesleğe yönelik tutumları incelendiğinde; 0.05 manidarlık düzeyinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. 1. sınıfa ve 4. sınıfa devam eden öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının benzer oldukları saptanmış; sınıf değişkeni okulöncesi eğitim öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarında farklılaşmaya yol açan önemli bir unsur olmamıştır. Aslan ve Köksal-Akyol (2006)'un, okulöncesi öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları ve mesleki benlik saygılarının incelenmesi konulu çalışmalarında, devam edilen sınıf düzeyinin öğretmen adaylarının tutum puanlarını etkilemediği sonucuna ulaşılmıştır. Açışlı ve Kolomuç (2012), Tekerek ve Polat (2011), Terzi ve Tezci (2007)'de yaptıkları araştırmalarda öğretmen adaylarının tutum ve görüşleri üzerinde sınıf düzeyinin belirleyici bir etken olmadığı anlaşılmıştır.

Araştırmadan elde edilen diğer bir sonuca göre, okulöncesi öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutum ölçeğinin sevgi alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarına göre mesleğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu, değer alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarına göre öğretmenlerin mesleklerine çok fazla değer verdikleri, uyum alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarına göre öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumlarının olumsuz düzeyde olduğu ve genel olarak öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Buna göre okul öncesi öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumlarının genel olarak orta düzeyde olmasına rağmen, değer alt boyutu açısından ele alındığında öğretmenlerin öğretmenlik mesleğini onurlu, özveri ve sabır gerektiren bir meslek olarak gördükleri, mesleğin birey ve toplum açısından ciddiyetinin ve vicdani boyutunun farkında oldukları söylenebilir. Delen-Tanrıverdi (2008) tarafından okul öncesi öğretmenlerinin mesleki tutumlarıyla 2006 yılı Okul Öncesi Eğitim Programı'ndaki amaç ve kazanımlara ulaşması arasındaki ilişkinin değerlendirildiği çalışma sonucunda, öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu sonucu bu araştırmadan elde edilen bulgularla örtüşen niteliktedir.

Araştırmadan elde edilen diğer ilginç bir sonuca göre de öğretmen adaylarının okulöncesi öğretmenleri ile benzer mesleğe yönelik tutuma sahip olmalarıdır. Buna göre okulöncesi öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutum ölçeğinin sevgi alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarına göre mesleğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu, değer alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarına göre öğretmenlerin mesleklerine çok fazla değer verdikleri, uyum alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarına göre öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik tutumlarının olumsuz düzeyde olduğu ve genel olarak öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Aksoy (2010) tarafından yapılmış çalışmada, okuduğu bölümü isteyerek seçen öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının, okuduğu bölümü istemeyerek seçen öğretmen adaylarına tutumlarına göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Çeliköz (2010)'un yaptığı çalışmada ise okulöncesi öğretmen adaylarının içsel motivasyonlarını etkileyen sebepler arasında bölümü isteyerek seçme ve tercih sırasının önemli bir etken olduğu görülmektedir. Kılıç ve Bektaş (2008) sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını inceledikleri çalışmada sonucunda, tercih sıralamasına göre 1-4 arası tercih yapanlar lehine anlamlı farklılık elde edilmiştir. Yaşar Ekici (2014), farklı branşlardaki öğretmen adayları ile yaptığı çalışmada öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarda tercih nedeninin önemli bir etken olduğunu saptamıştır. Buna göre öğretmen adayların tutumlarının öğretmen olmak için tercih edenlerin iş garantisi, çalışma koşulları ve aile isteğine bağlı olarak tercih edenlere göre daha olumlu olduğu saptanmıştır. Tekerek ve Polat (2011), farklı bölümlerdeki öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarını belirlemeye çalıştıkları araştırmalarında öğretmenlik mesleğini isteyerek seçen öğrencilerin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının öğretmenlik mesleğini isteyerek seçmeyen öğrencilere göre daha olumlu olduğunu saptamışlardır. Özder, Konedralı ve Perkan-Zeki (2010)'nin öğretmen adaylarının

Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarını (ÖMYT) 208 adayın katıldığı bir araştırma sonucunda ortaya koymaya çalışmışlardır. Elde edilen puanlar, adaylarda öğretmenlik mesleğini tercih etme nedenlerine göre anlamlı bir farklılık göstermiştir. Öğretmenlik mesleğini tercih etme nedeni “öğretmen olma isteği” olan adayların ÖMYT puanları, “iş garantisi ve çalışma koşulları” ile “ailemin isteği” nedenlerini tercih eden adaylardan daha yüksek çıkmıştır. Aslan ve Köksal-Akyol (2006)’da yaptıkları araştırmada okulöncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğini tercih etme nedeninde öğretmen olma isteğinin diğer nedenlerden daha yüksek puan ortalamasına sahip olduğu saptanmıştır. Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmen ve öğretmen adaylarının bilinçli tercih yapmaları ile mesleğe yönelik tutum değer alt boyutu ve toplam tutum puanları arasındaki ilişkinin yüksek düzeyde, olumlu ve anlamlı olduğu, ancak sevgi ve uyum alt boyutunda ise, olumsuz, anlamsız bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Buna göre bilinçli tercih yaparak bu bölümü seçmiş öğretmen ve öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının ve mesleklerine verdikleri değer, tercih yapmalarına paralel olumlu olarak arttığı söylenebilir. Eret Orhan ve Ak (2014), yaptıkları araştırma farklı branşlardaki birinci sınıf öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını tercih sırası ve tercih nedenine göre de incelemişlerdir. Elde edilen bulgular adayların %40.6’sının öğretmenlik bölümünü öğretmen olmak istedikleri için seçtiğini ve %79.2’sinin de bölümlerini ilk beş sırada tercih ettiklerini ortaya koymuştur.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırma sonucunda okulöncesi eğitim öğretmenlerinin, çalışma süreleri açısından mesleğe yönelik tutumları sevgi, uyum ve toplam puanlar açısından yarım gün süreyle çalışan okulöncesi eğitim öğretmenlerinin lehine anlamlı bir farklılığı ifade ederken; değer alt boyutta ise anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Okul öncesi eğitim öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutumları ile mesleki kıdemleri arasında sevgi alt boyutunda ve toplam puanlar açısından 10 yıl ve üzeri kıdeme sahip öğretmenlerin lehine anlamlı farklılıkların olduğu gözlenmiştir. Yine araştırma sonunda okulöncesi eğitim öğretmen adaylarının devam etmekte oldukları sınıf değişkeni açısından mesleğe yönelik tutumları incelendiğinde; anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Araştırmadan elde edilen diğer bir sonuca göre, okul öncesi öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutum ölçeğinin sevgi alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarına göre mesleğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu, değer alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarına göre öğretmenlerin mesleklerine çok fazla değer verdikleri, uyum alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarına göre öğretmenlerin mesleklerine yönelik tutumlarının olumsuz düzeyde olduğu ve genel olarak öğretmenlerin mesleğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Yine araştırma sonuca göre okul öncesi öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutum ölçeğinin sevgi alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarına göre mesleğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu, değer alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarına göre öğretmenlerin mesleklerine çok fazla değer verdikleri,

uyum alt boyutundan aldıkları puan ortalamalarına göre öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik tutumlarının olumsuz düzeyde olduğu ve genel olarak öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Okul öncesi öğretmen ve öğretmen adaylarının bilinçli tercih yapmaları ile mesleğe yönelik tutum değer alt boyutu ve toplam tutum puanları arasındaki ilişkinin yüksek düzeyde, olumlu ve anlamlı olduğu ancak sevgi ve uyum alt boyutunda ise, olumsuz, anlamsız bir ilişkinin olduğu saptanmıştır. Elde edilen bu sonuçlar doğrultusunda: öğretmen adaylarına mesleğe yönelik kendilerini nelerin beklediğini bilerek daha bilinçli bir tercih yapma konusunda doğru yönlendirmeler yapılmalı ve bu mesleği yürütecek olan adayların mesleğe olan ilgi ve sevgi düzeylerini arttırmak için lisans döneminde alana yönelik dersler ve etkinlikler düzenlenmeli, öğretmenlerin ise olumsuz düşüncelerine yönelik olarak çalışma şartları tekrar gözden geçirilerek düzeltilme yoluna gidilmeli, mesleğe yönelik olumlu tutum geliştirmek ve bilgi düzeyini arttırmak için hizmet içi eğitim programları düzenlenmelidir.

KAYNAKÇA

Açıışlı, S. & Kolomuç, A. (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının incelenmesi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1 (2), 38-49.

Akkaya, N. (2009). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25.

Aksoy, M. E. (2010). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları (Gaziosmanpaşa Üniversitesi Örneği). *Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 2.

Aslan, D., & Köksal-Akyol, A. (2006). Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve mesleki benlik saygılarının incelenmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (2).

Barnett, W. S. (2004). Better teachers, better preschools: student achievement linked to teacher qualifications. Policy Matters. Issue 2 Erişim Tarihi: 28 Haziran 2013, <web nieer.org.> Revised December, 2004.

Baykara-Pehlivan, K. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının sosyo-kültürel özellikleri ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları üzerine bir çalışma. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4 (2).

Bedel, E. F. (2008). Interactions among attitudes toward teaching and personality constructs in early childhood preservice teachers. *Journal of Theory and Practice in Education*, 4 (1).

Konuk Er, R., Alakoç Pirpir, D., Girgin Büyükbayraktar, Ç., Yıldız Çiçekler, C. DEÜ SBE Dergisi, Cilt: 21, Sayı: 2

Bozdağan, A. E., Aydın, D., & Yıldırım, K. (2007). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8 (2).

Bulut, İ. (2009). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarının değerlendirilmesi (Dicle ve Fırat Üniversitesi Örneği). *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14.

Büyüköztürk, Ş. (2005). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı* (5. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Çeliköz, N. (2010). Basic factors that affect general academic motivation levels of candidate preschool teachers. *Education*, 131(1), 113-127.

Çetin, Ş. (2006). Öğretmenlik mesleği tutum ölçeğinin geliştirilmesi (geçerlik ve güvenirlik çalışması). *Gazi Üniversitesi Endüstriyel Sanatlar Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18, 28-37.

Çiçek-Sağlam, A. (2008). Müzik öğretmenliği bölümü öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*, V (I).

Çifçi, İ. (1997). *Normal çocukları bilgilendirmenin normal yaşlılarına yönelik tutumlarına etkisi*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Bolu.

Delen-Tanrıverdi, H. (2008). Anasınıfı öğretmenlerinin mesleğe yönelik tutumlarıyla anasınıfı eğitim programında ön görülen hedeflere ulaşılma derecesi arasındaki ilişki. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya.

Eret-Orhan, E. & Ak, A. (2014). Öğretmenlik Programlarını Kimler Tercih Ediyor? Adayların Giriş Özellikleri ve Öğretmenliğe Yönelik Tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29 (4), 75-92.

Eroğlu, B. (2011). *Öğretmenlik uygulamasının beden eğitimi öğretmeni adaylarının mesleki yeterlilikleri ve mesleğe yönelik tutumları üzerine etkileri*. (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.

Freedman, L., & Carver, C. (2007). Pre-service teacher understandings of adolescent literacy development: Naive wonder to dawning realization to intellectual rigor. *Journal of Adolescent & Adult Literacy*, 50 (8), 654-665.

Girgin, G., Özyılmaz-Akamca, G., Ellez, A. M., & Oğuz, E. (2010). Okul öncesi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, mesleki benlik saygıları ve mesleki yeterlik inançları. *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 1-15.

Hall, L. (2005). Teachers and content area reading: Attitudes, beliefs and change. *Teaching & Teacher Education*, 21 (4), 403-414. Retrieved July 13, 2009, DOI:10.1016/j.tate. 2005.01.009.

Hussian, L., Jamil A., Noor A., Sibtain M. & Shah S. M. A. (2011). Relationship between the professional attitudes of secondary school teachers with their teaching behavior. *International Journal Of Academic Research in Business and Social Sciences*, 1 (3), 2222-6990.

Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). *Günümüzde insan ve insanlar*. (12 baskı). Evrim Yayınevi: İstanbul.

Karasar, N. (2007). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (17.baskı). Nobel Yayınevi: Ankara

Karatekin, K., Merey, Z. & Keçe, M. (2015). Sosyal Bilgiler Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *YYÜ Eğitim Fakültesi Dergisi*, XII (I),72-96.

Kılıç, D., & Bektaş, F. (2008). Sınıf öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi, *Atatürk Üniversitesi KKEF Dergisi*, 18.

Kızıldaş, E., Halmatov, M. & Sarıçam, H. (2012). Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23.

Koşar, D. (2018). Öğretmen adaylarının meslekten beklentilerine ilişkin görüşlerinin incelenmesi: nitel bir araştırma, *Journal Of International Social Research*, 11 (56), 575-585.

Özbek, R., Kahyaoğlu, M., ve Özgen, N. (2007). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik görüşlerinin değerlendirilmesi. *Sosyal Bilimler Dergisi*, IX (2).

Özder, H., Konedralı, G., & Zeki, C. P. (2010). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi [Educational Administration: Theory and Practice]*, 16 (2).

Rentzou, K. & Sakellariou, M. (2011). The quality of early childhood educators: children's interaction in Greek child care centers. *Early Childhood Educ J.*, 38, 367-376.

Tekerek, M., & Polat, S. (2011). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *5th International Computer & Instructional Technologies Symposium* (22-24 September 2011). Fırat University, Elazığ-Turkey.

Konuk Er, R., Alakoç Pirpir, D., Girgin Büyükbayraktar, Ç., Yıldız Çiçekler, C.
DEÜ SBE Dergisi, Cilt: 21, Sayı: 2

Terzi, A.R. & Tezci, E. (2007). Necatibey eğitim fakültesi öğrencilerinin öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 52, 593-614.

Yaşar-Ekici, F. (2014). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi (İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Örneği). *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7 (35), 658-665.